

Hoofdlijnenverslag van de internetconsultatie

Wijziging regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur

(Internetconsultatie van 7 april tot en met 18 mei 2020)

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een wijziging voor van de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (Regeling AEEA). Het betreft vooral technische aanpassingen, waarmee de regeling in lijn wordt gebracht met de nieuwe Europese verwerkingsstandaard voor AEEA, en enkele aanvullingen bij eerdere implementatie van de Europese Richtlijn AEEA (richtlijn 2012/19/EU). Zo worden de voorwaarden en uitgangspunten van passende verwerking van AEEA verduidelijkt, en wordt een registratie- en rapportageplicht geïntroduceerd voor het exporteren van gebruikte EEA (tweedehands elektronica).

Doelgroepen die door de regeling worden geraakt

- producenten en distributeurs van (A)EEA;
- gecertificeerde verwerkingsbedrijven;
- het Nationaal (W)EEE Register (NWR).

Doel van de regeling

Artikel I, onderdeel A, bevat enkele aanpassingen van technische aard:

- Ten eerste gaat het om aanvullingen van enkele definities, waarmee eerdere omissies worden hersteld,
- Ten tweede is de Europese verwerkingsstandaard, de WEEELABEX Standard, vervangen door een aantal normen en technische specificaties onder de noemer van een Europese CENELEC Standard.

Artikel I, onderdeel B, bevat de verduidelijking dat op afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, indien gemengd met andere afvalstoffen zoals schroot, huishoudelijk afval of plastic, ook de eisen van passende verwerking van toepassing zijn. Het achterliggende doel is om efficiënt hulpbronnengebruik en de terugwinning van waardevolle secundaire grondstoffen te bevorderen.

Met artikel I, onderdeel C, wordt uitvoering gegeven aan uitvoeringsverordening (EU) 2019/290 van de Commissie tot vaststelling van het formaat voor registratie en

rapportage van producenten van elektrische en elektronische apparatuur aan het Nationaal (W)EEE Register.

Tot slot wordt in artikel I, onderdeel D, een registratie- en rapportageplicht geïntroduceerd voor bedrijven die gebruikte EEA exporteren. De registratie van deze export is nodig om de totale hoeveelheid in de handel gebrachte apparatuur in Nederland te berekenen en zo de daarvan ingezamelde AEEA. Eerdere maatregelen om deze exportstroom te achterhalen bleken niet succesvol of leverden geen betrouwbare gegevens. De rapportageplicht is beperkt tot de hoeveelheid geëxporteerd gewicht.

Verwachte effecten van de regeling voor de doelgroepen

De gevolgen voor het milieu zijn positief. De opgenomen CENELEC Standard waarborgt een hoogwaardige verwerking van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur. De verduidelijkingen die zijn aangebracht in de regeling schrijven een passende wijze van verwerking van AEEA voor, waardoor milieuverlies zo veel mogelijk wordt beperkt. De verplichting om export van gebruikte EEA te registreren en te rapporteren is een nieuwe administratieve last. In overleg met de betrokken partijen uit de branche wordt ingeschat dat circa 500 bedrijven te maken zullen krijgen met de registratie- en rapportageverplichting betreffende export van gebruikte EEA.

Resultaten van de internetconsultatie

Op alle onderdelen van de wijzigingsregeling en de toelichting kon worden gereageerd. Er zijn in totaal acht reacties binnengekomen uit de sector, zowel van bedrijven als van brancheorganisaties en belangenorganisaties. Hiervan zijn er twee openbaar, namelijk EERA (European Electronics Recycling Association) en Metaal Recycling Federatie (MRF).

1. Algemeen beeld van de reacties

Met name worden reacties ingediend over de volgende onderwerpen:

- a) Cenelec standaarden en Conformiteitsverklaring (art 1),
- b) Passende verwerking (Art 11),
- c) Vooraf afzonderen van gevaarlijke, kritische en zeldzame stoffen (Art 11),
- d) ARTIKEL II, inwerkingtreding (artikel 19a en Artikel II),
- e) Art. 10 in Richtlijn 2012/19/EU en begrip equivalent conditions /Study on quality standards. (artikel 11).

2. Hoofdpijnen van de inhoudelijke reacties

Hieronder volgen de hoofdlijnen van de reacties. De reacties worden beknopt gebundeld weergegeven en geven uitsluitend de meningen van de indieners weer.

a) Cenelec standaarden en Conformiteitsverklaring (art. 1)

Aanvullende eisen conformiteitsverklaring

- Verzocht wordt een aantal Cenelec standaarden te schrappen cq op te nemen.
- Art. 11, derde lid, onderdeel b kan onduidelijkheid geven over welke eisen gelden bovenop de eisen welke ten grondslag liggen aan de conformiteitsverklaring. De conformiteitsverklaring per CENELEC-standaard moet voldoende zekerheid bieden.
- Het stellen van aanvullende eisen vormt een 'kop' op de CENELEC-standaarden die leidt tot ondoorzichtigheid en tot een verstoring van het level playing field op het gebied van AEEA-verwerking binnen de Europese Unie.
- Het ontkrachten van de standaarden, door in de toelichting (pagina 6) aan te geven dat conformiteit enkel leidt tot een vermoeden van passend verwerken, doet de keuze voor het verplicht stellen van standaarden tenietgaan.
- De waarde van de Weeelabex conformiteitsverklaring wordt op losse schroeven geplaatst door deze slechts als een vermoeden van juiste verwerking te beschouwen.
- Er zou vastgelegd moeten worden wat de definitie van een conformiteitsverklaring is en dat een conformiteitsverklaring alleen afgegeven wordt door geaccrediteerde instanties die middels audits hebben getoetst dat betreffende verwerker van AEEA voldoet aan de normen die gesteld zijn in de CENELEC Standard.
- Gesteld wordt dat de aanvullende verklaring moet worden onderbouwd met aanvullend bewijs dat de verwerking ook daadwerkelijk op hetzelfde kwaliteitsniveau als WeeeLabex/Cenelec, heeft plaatsgevonden. De toelichting die daarbij echter wordt gegeven in het Algemeen deel is evenwel niet conform WeeeLabex/Cenelec.
- Het lijkt niet verstandig om bij de toelichting betreffende de onderbouwing zo gedetailleerd uit te wijden over technieken (BBT) en invulling van normen als Cenelec, die voortdurend in ontwikkeling zijn.

b) Passende verwerking (art 11)

- Meerdere indieners wijzen erop dat de rol van en standaard voor inzameling en logistiek ontbreekt, daarom wordt verzocht om de scope van artikel 11 uit te breiden met "Inzameling en logistiek".
- De tekst over AEEA dat niet is gescheiden ingezameld, maar dan toch gescheiden moet worden verwerkt conform de eisen van Cenelec, is onduidelijk. Enerzijds is deze

tekst toegesneden op het AEEA dat niet apart wordt ingezameld, maar bewust wordt opgemengd met andere stromen metalen (niet zijnde AEEA). Aan de andere kant raakt dit al het AEEA dat in het restafval terecht komt.

- Gevraagd wordt wat onder “passend verwerkt” wordt verstaan, en of dit ook geldt voor de geringe hoeveelheid klein AEEA dat door de consument met het restafval wordt aangeboden.
- Door passend verwerken wordt feitelijk de verantwoordelijkheid voor het zich op de juiste wijze ontdoen van AEEA afval bij de verwerker gelegd. Dit kan niet de bedoeling zijn. Niet alleen ligt de verantwoordelijkheid voor het zich op de juiste wijze ontdoen van het afval bij de ontdoener, ook is het voor verwerkers van veruit de meeste afvalstromen in de praktijk onuitvoerbaar om het in de afvalstroom aanwezige AEEA afval uit de afvalstroom te verwijderen.
- Het is van belang dat buitenlandse verwerkers van Nederlands AEEA voldoen aan dezelfde eisen van passende verwerking als Nederlandse verwerkers.
- In de Regeling zou het volgende moeten worden opgenomen:
 - De tekst: “Nederlands AEEA mag alleen buiten Nederland verwerkt worden bij een buitenlandse verwerker die gecertificeerd is conform de CENELEC Standard en die is opgenomen in de Operators List”;
 - Een toelichting waarin is beschreven dat IL&T bezwaar heeft tegen het voorgenomen grensoverschrijdend transport, indien de buitenlandse verwerker niet gecertificeerd is conform de CENELEC Standard en is opgenomen in de Operators List.
- Kosten van administratie en verantwoording voor export EEA en AEEA zijn te laag ingeschaald voor degene die overbrengen. Ook de verantwoording van de conformiteit van de verwerking is omvangrijk voor afvalverwerkers.
- De eis van altijd gescheiden verwerken raakt ook andere doelgroepen, zoals AVI's en inzamelaars van restafval.
- Er wordt om helderheid gevraagd met betrekking tot het passend verwerken in het buitenland.

c) Vooraf afzonderen gevaarlijke, kritische en zeldzame stoffen

- In de Richtlijn en de CENELEC Standard staat niet vermeld staat dat afzondering (verwijdering) altijd vooraf plaats moet vinden.
- Het opnemen van extra eisen ten opzichte van de CENELEC Standard leidt tot een ongelijk speelveld en oneerlijke concurrentie met buitenlandse verwerkers.
- Het vooraf afzonderen van gevaarlijke stoffen is lang niet altijd haalbaar.
- Het vooraf afzonderen kent grote praktische bezwaren en is arbeidsintensief.

- Door vooraf afzonderen zal de kostprijs stijgen, waardoor export naar landen met lagere standaarden aantrekkelijker wordt.
- Vooraf afzonderen zal in de praktijk tot effect hebben dat recyclingmethodes drastisch zullen moeten veranderen om aan deze eis te voldoen.
- Bij vooraf afzonderen van gevaarlijke stoffen is onduidelijk bij wie de bewijslast daarvoor ligt en welke criteria hiervoor gelden.
- De Toelichting geeft aan dat van het vooraf scheiden van gevaarlijke stoffen kan worden afgeweken indien vooraf helder is dat het technisch of economisch niet haalbaar is. Wat de criteria hiervoor zijn wordt niet expliciet gemaakt. Deze toelichting leidt tot rechtsonzekerheid en rechtsongelijkheid.
- Verzocht wordt om de verplichting tot het vooraf afzonderen van kritische en zeldzame stoffen te laten vervallen en daarmee geen 'kop' op bestaande regelgeving te vormen die leidt tot een verstoring van het level playing field op het gebied van AEEA-verwerking binnen de EU.
- Vanwege gebrek aan een definitie van wat kritische stoffen zijn (o.a. geopolitiek), is het ongewenst om dit op deze wijze vast te leggen.
- Het afzonderen van materialen en onderdelen van AEEA dient uit milieu-overwegingen te geschieden. De door het ministerie van IenW aan de toelichting toegevoegde verplichting tot vooraf afzonderen van kritische en zeldzame stoffen berust op geheel andere dan milieu-overwegingen.

d) ARTIKEL II, inwerkingtreding (artikel 19a en Artikel II)

- Verzocht wordt om de registratie- en rapportageplicht in te voeren per 1 januari 2021 en dit op te nemen in artikel II van de regeling.
- De Toelichting is onduidelijk, de invoeringstermijn van de registratie- en rapportageplicht moet zijn 1 januari 2021 en moet worden opgenomen in de regeling zelf.
- Het is niet wenselijk dat de registratie- en rapportageplicht lopende een kalenderjaar wordt ingevoerd. Enerzijds kan dit organisatorisch niet, want de impact hiervoor voor bedrijven is groot. Zo moeten ze hun bedrijfsproces en -systeem hierop aanpassen. Anderzijds kan dit vanwege de Corona-crisis niet van bedrijven worden verwacht.

e) Art. 10 in Richtlijn 2012/19/EU en begrip *equivalent conditions* /Study on quality standards. (artikel 11)

- Er wordt om helderheid gevraagd met betrekking tot het passend verwerken in het buitenland. Wat “equivalent conditions” zijn dient helder geformuleerd te worden in de toelichting.
- De Nederlandse verwerker is verplicht om per stroom gecertificeerd te zijn voor het verwerken van AEEA, terwijl de invulling van het begrip “equivalent conditions” op zich laat wachten. Dit betekent rechtsongelijkheid voor de Nederlandse verwerkers ten opzichte van verwerkers in het buitenland.
- De uitkomsten van de EC Study on quality standards for the treatment of WEEE (ENV.B.3/ETU/2018/001) kunnen ieder moment verwacht worden. Het verplicht stellen van de standaarden en het definiëren van “equivalent conditions” zijn van belang voor export en gelijk speelveld.
- Verzocht wordt om bij de Europese Commissie te pleiten voor optie 1 zoals vermeld in de ‘Study’. Optie 1 vereist dat AEEA uitsluitend verwerkt mag worden door verwerkers die in het bezit zijn van een geldige conformiteitsverklaring waaruit blijkt dat AEEA wordt verwerkt in overeenstemming met de CENELEC-standaarden.